

TĂNG CƯỜNG VAI TRÒ LÃNH ĐẠO CỦA ĐẢNG TRONG SỰ NGHIỆP XÂY DỰNG GIAI CẤP CÔNG NHÂN VIỆT NAM HIỆN NAY

TS LÊ THANH HÀ*

1. Công đoàn Việt Nam là “sợi dây truyền lực” nối liền Đảng với giai cấp công nhân. Mối quan hệ giữa Đảng và công đoàn thể hiện ở vai trò lãnh đạo của Đảng đối với công đoàn và trách nhiệm của công đoàn trong việc tham gia xây dựng Đảng, thực hiện chính sách của Nhà nước đối với giai cấp công nhân. Phát triển kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa, công nghiệp hóa, hiện đại hóa (CNH, HĐH) đất nước và hội nhập kinh tế quốc tế đòi hỏi phải tăng cường vai trò lãnh đạo của Đảng và trách nhiệm của công đoàn đối với sự nghiệp xây dựng giai cấp công nhân.

Ở nước ta, công đoàn hoạt động không thể thiếu sự lãnh đạo của Đảng. Đảng lãnh đạo, chỉ đạo các cấp ủy Đảng thực hiện nghị quyết của Đảng về công nhân, công đoàn thông qua hoạt động của đảng viên trong tổ chức công đoàn. Đảng giới thiệu những cán bộ, đảng viên ưu tú để công đoàn xem xét, tín nhiệm bầu vào ban chấp hành công đoàn các cấp. Đảng tôn trọng tính độc lập về mặt tổ chức, không can thiệp vào công việc cụ thể của công đoàn. Tuy nhiên không được đồng nhất

tính độc lập về mặt tổ chức của công đoàn với sự “biệt lập”, “trung lập”, “đôi lập”, “tách biệt” của công đoàn với Đảng, dẫn đến xa rời sự lãnh đạo của Đảng.

Công đoàn tổ chức thực hiện đường lối của Đảng, tham gia xây dựng Đảng. Trên cơ sở đường lối chủ trương của Đảng, công đoàn cụ thể hoá thành chương trình công tác và tổ chức thực hiện bằng các phong trào của công nhân, viên chức, lao động. Công đoàn tuyên truyền, phổ biến đường lối, chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước và tổ chức hoạt động cho công nhân, viên chức và lao động. Công đoàn nắm tâm tư, nguyện vọng của công nhân, viên chức, lao động, phản ánh với Đảng để đề ra đường lối sát đúng với yêu cầu phát triển của giai cấp công nhân và phong trào công nhân.

Công đoàn thường xuyên tổ chức cho quần chúng tham gia xây dựng Đảng với tinh thần thẳng thắn, chân tình và trung thực; bồi dưỡng, rèn luyện, lựa chọn, giới thiệu những đoàn viên, công nhân ưu tú cho Đảng xem xét, kết nạp, nhằm bổ sung, tăng cường thành phần công nhân trong Đảng, đồng thời phát hiện những cán bộ, đảng viên không đủ tư cách,

* Viện Công nhân và Công đoàn

phẩm chất đạo đức phản ánh với Đảng để phê bình, giúp đỡ hoặc đưa ra khỏi Đảng; thực hiện tốt chức năng, nhiệm vụ của mình đã được ghi trong Hiến pháp, pháp luật và Điều lệ công đoàn nhằm phát huy tính chủ động, sáng tạo, khơi dậy mọi tiềm năng của công nhân, lao động; coi trọng việc tổ chức thực hiện đường lối của Đảng và những vấn đề liên quan trực tiếp đến quyền, lợi ích hợp pháp, chính đáng của công nhân, lao động.

Đảng xác định xây dựng giai cấp công nhân là nhiệm vụ hàng đầu của tổ chức công đoàn. Công đoàn vận động công nhân thực hiện các nhiệm vụ chính trị, các chính sách, mục tiêu kinh tế- xã hội, qua đó giáo dục, bồi dưỡng nâng cao trình độ mọi mặt của công nhân. Công đoàn làm cho công nhân hiểu rõ vai trò sứ mệnh lịch sử của giai cấp mình để nâng cao ý thức trách nhiệm, phát huy bản chất truyền thống cách mạng của giai cấp công nhân. Đảng luôn yêu cầu công đoàn chú ý vận động công nhân thi đua lao động sản xuất, giáo dục, giác ngộ công nhân, chăm lo trực tiếp đến đời sống vật chất và tinh thần, nâng cao năng lực làm chủ, bồi dưỡng bản lĩnh cho công nhân. Đảng xác định rõ trách nhiệm của cán bộ, đảng viên là phải tham gia hoạt động công đoàn. Các cấp ủy Đảng phải thường xuyên chăm lo củng cố, tăng cường mối quan hệ mật thiết với công nhân, tăng cường lãnh đạo công tác công vận và hoạt động của công đoàn. Thông qua công đoàn tập hợp, đoàn kết đông đảo công nhân, động viên, tổ chức họ thực hiện đường lối của Đảng về xây dựng giai cấp công nhân. Phát huy

mạnh mẽ vai trò của công đoàn để tiến hành tốt các mặt công tác của Đảng trong công nhân, viên chức, lao động; làm đúng và thực hiện đầy đủ các chỉ thị, nghị quyết của Đảng về đẩy mạnh công tác vận động công nhân và hoạt động công đoàn.

Tuy nhiên, hiện nay không ít cấp ủy Đảng thiếu kiểm tra, đôn đốc hoạt động của công đoàn, chưa cho đó là biện pháp tích cực để nâng cao chất lượng và hiệu quả của hoạt động lãnh đạo xây dựng đội ngũ công nhân của Đảng. Tư tưởng coi nhẹ vai trò và hoạt động của tổ chức công đoàn còn phổ biến, cho rằng công đoàn chỉ đơn giản là đấu tranh đòi quyền lợi, dẫn đến buông lỏng sự lãnh đạo tổ chức công đoàn, thiếu kiểm tra đôn đốc hoặc bao biện, làm thay các công việc thuộc chức năng và phạm vi hoạt động của công đoàn. Một số cán bộ, đảng viên xem nhẹ vai trò của giai cấp công nhân có biểu hiện quan liêu, xa rời quần chúng, chưa nhận rõ mối liên hệ giữa Đảng với giai cấp công nhân, chưa nhận rõ vai trò của giai cấp công nhân trong xã hội. Đây là những hạn chế cần sớm được khắc phục.

2. Hiện nay, số lượng công nhân đang tăng nhanh và có mặt trong các thành phần kinh tế, các loại hình doanh nghiệp, tập trung đông đảo trong các khu công nghiệp, khu chế xuất, khu công nghệ cao trên khắp các vùng, địa bàn của đất nước. Giai cấp công nhân trở thành một lực lượng quan trọng, đi đầu trong quá trình đổi mới, phát triển kinh tế- xã hội. Những năm qua, trình độ học vấn, kỹ năng nghề nghiệp của công nhân đã được nâng lên một bước. Kỷ luật lao động và tác phong công

ngành có chuyển biến tích cực ở một bộ phận công nhân. Trong quá trình thực hiện CNH, HĐH và từng bước phát triển các ngành công nghệ, đã xuất hiện đội ngũ công nhân trình độ cao, lao động ở các ngành kinh tế mũi nhọn và các công trình lớn. Hiểu biết của một bộ phận công nhân về kinh tế thị trường, về luật pháp, chính sách xã hội được nâng lên, tâm lý ý lại, thiếu chủ động, sáng tạo của công nhân được khắc phục một bước. Những chuyển biến tích cực đó tạo ra cho giai cấp công nhân khả năng giữ vững và phát huy vai trò tiên phong, nòng cốt của mình trong xây dựng và bảo vệ Tổ quốc, tạo cơ sở cho thắng lợi của công cuộc đổi mới.

Tuy nhiên, hiểu biết của công nhân về chủ nghĩa Mác- Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, về đường lối của Đảng vẫn còn hạn chế. Đa số công nhân chưa nhận thức đầy đủ về vị trí, vai trò sứ mệnh lịch sử của giai cấp mình. Ý thức pháp luật của công nhân còn hạn chế, chưa hiểu hết các quyền lợi, nghĩa vụ mà pháp luật quy định, ý thức tổ chức kỷ luật, trình độ văn hoá, văn minh công nghiệp còn yếu. Công nhân lao động trẻ thiếu ý chí vươn lên trong nghề nghiệp, ngại tham gia các sinh hoạt đoàn thể, ngại phấn đấu trở thành đảng viên, nhất là công nhân ở các doanh nghiệp ngoài quốc doanh, doanh nghiệp có vốn đầu tư của nước ngoài. Liên minh công nhân - nông dân - trí thức chưa được củng cố vững chắc. Trình độ học vấn và kỹ năng nghề nghiệp của giai cấp công nhân nhìn chung còn thấp so với yêu cầu của sự phát triển kinh tế - xã hội. Có sự chênh lệch về trình độ giữa công nhân ở những thành

phố lớn với các tỉnh và giữa các ngành công nghiệp mũi nhọn với các ngành công nghiệp khác. Tác phong lao động của một bộ phận công nhân chưa đáp ứng được yêu cầu của sản xuất công nghiệp hiện đại, không ít công nhân chưa tôn trọng các qui trình, qui tắc, qui phạm kỹ thuật, thiếu tính tổ chức, kỷ luật trong lao động sản xuất. Khoảng cách giàu - nghèo trong công nhân có xu hướng ngày càng tăng giữa bộ phận công nhân có tay nghề cao, với bộ phận tay nghề thấp; giữa công nhân các doanh nghiệp tư nhân với công nhân các doanh nghiệp liên doanh, doanh nghiệp có 100% vốn đầu tư nước ngoài. Điều này ảnh hưởng không tốt đến củng cố khối đoàn kết giai cấp công nhân. Một bộ phận công nhân có tư tưởng dao động, ngại học tập, tính kỷ luật, tự giác kém, thờ ơ với thời cuộc; còn ảnh hưởng của những hủ tục lạc hậu, thói quen của người sản xuất nhỏ, ảnh hưởng của chủ nghĩa cá nhân, lối sống vị kỷ, thiếu trách nhiệm công dân. Đặc biệt, một số công nhân bị tha hoá về đạo đức, lối sống, mắc những tệ nạn xã hội.

Xây dựng giai cấp công nhân là nhiệm vụ vừa lâu dài vừa cấp bách của toàn bộ hệ thống chính trị, trong đó công đoàn là tổ chức có vai trò đặc biệt quan trọng. Đảng cần quan tâm, lãnh đạo chặt chẽ các hoạt động của tổ chức công đoàn, coi công tác vận động công nhân và xây dựng tổ chức công đoàn có ý nghĩa chiến lược; cần có chủ trương, phương hướng nhiệm vụ xây dựng giai cấp công nhân cho từng giai đoạn cách mạng; cử những cán bộ có uy tín, có năng lực, phẩm chất tốt phụ trách công tác công vận, hoạt động trong phong trào

công nhân và trực tiếp lãnh đạo công đoàn; coi phong trào công nhân, công đoàn là nơi rèn luyện cán bộ của Đảng và yêu cầu các đảng viên của Đảng phải tích cực tham gia hoạt động công đoàn. Trước mắt cần thực hiện các nhiệm vụ chủ yếu sau:

Một là, Đảng lãnh đạo thực hiện tốt Nghị quyết 20/NQ-TW về xây dựng giai cấp công nhân thời kỳ đẩy mạnh công nghiệp hoá, hiện đại hoá đất nước; lãnh đạo Nhà nước xây dựng và thực hiện có hiệu quả chương trình phát triển của quốc gia đối với giai cấp công nhân, tạo điều kiện cho giai cấp công nhân và tổ chức Công đoàn Việt Nam lớn mạnh trên cơ sở tập trung đầu tư thích đáng cả về vật chất, tinh thần, giải các vấn đề phát triển kinh tế với đảm bảo xã hội.

Hai là, tập trung lãnh đạo hoạch định, bổ sung, hoàn thiện và thực hiện tốt chính sách đào tạo, đào tạo lại công nhân, chính sách tiền lương, tiền công, cải tiến công tác quản lý doanh nghiệp thuộc mọi thành phần kinh tế; quan tâm lãnh đạo hoàn thiện chính sách nhà ở, có chính sách hỗ trợ nhà ở cho người lao động có thu nhập thấp ở các khu công nghiệp, khu chế xuất, những gia đình công nhân nghèo.

Ba là, tăng cường kiểm tra, giám sát việc thực hiện Bộ Luật lao động, Luật Công đoàn, các chính sách bảo hiểm cho công nhân, chăm lo cải thiện điều kiện lao động, phòng chống tai nạn lao động và bệnh nghề nghiệp. Đảng tiếp tục kiên định lập trường và cụ thể hoá trong hoạt động thực tiễn việc giữ vững bản chất giai cấp công nhân của Đảng, nhất là trong điều kiện hội nhập kinh tế quốc tế, khi

nhiều người xem nhẹ yếu tố giai cấp, hạ thấp vai trò của công đoàn.

Bốn là, đẩy mạnh công tác xây dựng Đảng và các tổ chức chính trị- xã hội trong các doanh nghiệp; tăng cường phát triển Đảng trong công nhân, chú trọng bồi dưỡng cán bộ từ công nhân ưu tú, nâng cao tỷ lệ đảng viên trong công nhân, thành phần công nhân trong cán bộ của Đảng và Nhà nước. Các cấp uỷ đảng, cán bộ lãnh đạo chủ chốt của Đảng cần quan tâm lãnh đạo, tạo điều kiện pháp lý và vị thế cho công đoàn hoạt động, làm cho công đoàn thực sự là cầu nối giữa Đảng và giai cấp công nhân.

Năm là, tăng cường lãnh đạo công tác nghiên cứu lý luận, tổng kết thực tiễn về giai cấp công nhân, về sự lãnh đạo của Đảng đối với sự nghiệp xây dựng giai cấp công nhân, phát huy vai trò công đoàn các cấp trong điều kiện đẩy mạnh CNH, HĐH và hội nhập kinh tế quốc tế; Đảng tiếp tục đổi mới phương thức lãnh đạo công đoàn Việt Nam, theo hướng sát đúng và có hiệu quả.

Trong điều kiện đẩy mạnh CNH, HĐH và hội nhập kinh tế quốc tế hiện nay, hơn bao giờ hết, cần nhận thức đúng đắn mối quan hệ mật thiết, gắn bó chặt chẽ giữa Đảng, công đoàn và giai cấp công nhân; nâng cao vai trò lãnh đạo của Đảng đối với sự nghiệp xây dựng giai cấp công nhân và tổ chức công đoàn; làm cho giai cấp công nhân đáp ứng được yêu cầu của CNH, HĐH theo định hướng XHCN gắn với từng bước phát triển kinh tế tri thức như Nghị quyết Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ X của Đảng đề ra, đồng thời tạo cơ sở xã hội vững chắc cho sự lãnh đạo của Đảng đối với toàn xã hội.